Udskriftsdato: 23. april 2024

2014/1 LSF 165 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om planlægning (Midlertidige opholdssteder til flygtninge)

Ministerium: Miljøministeriet

Journalnummer: Miljømin., Naturstyrelsen, j.nr. NST-101-01955

Fremsat den 18. marts 2015 af miljøministeren (Kirsten Brosbøl)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om planlægning

(Midlertidige opholdssteder til flygtninge)

§ 1

I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 221 af 3. marts 2015, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 5 t indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 2 e

Midlertidige opholdssteder til flygtninge

§ 5 u. For arealer i byzone og landzone kan kommunalbestyrelsen meddele dispensation fra bestemmelser i en lokalplan eller en plan m.v. opretholdt efter § 68, stk. 2, jf. dog § 19, stk. 3, til ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og til bygge- eller anlægsarbejder med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6. Indeholder en lokalplan eller en plan m.v. opretholdt efter § 68, stk. 2, ikke nærmere regler om et bygge- eller anlægsarbejde, kan kommunalbestyrelsen meddele tilladelse til bygge- eller anlægsarbejdet. Ved afgørelse efter 1. eller 2. pkt. finder § 13, stk. 2, og § 35, stk. 1, ikke anvendelse.

Stk. 2. For arealer i byzone, hvor der ikke er en lokalplan eller en plan m.v. opretholdt efter § 68, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen uden tilvejebringelse af en lokalplan efter § 13, stk. 2, meddele tilladelse til ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og til bygge- eller anlægsarbejder med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6.

Stk. 3. For arealer i landzone, der ifølge kommuneplanens rammer pr. 1. januar 2015 kan overføres til byzone, eller som ligger i en landsby, kan kommunalbestyrelsen uden tilvejebringelse af en lokalplan efter § 13, stk. 2, meddele tilladelse til ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og til bygge- eller anlægsarbejder med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6. Ved afgørelse efter 1. pkt. finder § 35, stk. 1, ikke anvendelse.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan ikke meddele dispensation efter stk. 1 eller tilladelse efter stk. 1-3, der muliggør etablering af et opholdssted på et støjbelastet areal, medmindre opholdsstedet kan sikres mod støjgener. Kommunalbestyrelsen kan stille vilkår om etablering af afskærmningsforanstaltninger.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan ikke meddele dispensation efter stk. 1 eller tilladelse efter stk. 1-3, der muliggør etablering af et opholdssted på et areal, hvor planlægning for etablering af et opholdssted til flygtninge vil stride mod regler eller beslutninger efter §§ 3 og 5 j eller offentliggjorte forslag til regler efter §§ 3 og 5 j, jf. § 22 a, stk. 1.

Stk. 6. Dispensationer efter stk. 1 og tilladelser efter stk. 1-3 kan først meddeles, når der er forløbet 2 uger, efter kommunalbestyrelsen har givet skriftlig orientering om ansøgningen efter reglerne i § 20.

Stk. 7. Dispensationer efter stk. 1 og tilladelser efter stk. 1-3 skal tidsbegrænses og kan højst gives en varighed på 5 år fra meddelelsen.

Stk. 8. Dispensationer efter stk. 1 og tilladelser efter stk. 1-3 skal offentliggøres. Offentliggørelse kan ske udelukkende digitalt. Kommunalbestyrelsen skal endvidere give underretning om afgørelsen til dem, der rettidigt har fremsat bemærkninger efter at være blevet orienteret efter stk. 6.«

2. I *§ 3, stk. 3,* indsættes efter »tilladelser efter«: »§ 5 u,« og »jf. § 19« ændres til: »jf. §§ 5 u og 19«.

3. I *§ 12, stk. 1*, ændres »jf. dog §§ 19 og 40« til: »jf. dog §§ 5 u, 19 og 40«.

4. I *§ 13, stk. 2,* indsættes efter »virkeliggørelse«: », jf. dog § 5 u«.

5. I *§ 18* ændres »§§ 19 eller 40« til: »§§ 5 u, 19 eller 40«.

6. I *§ 19, stk. 1,* ændres »jf. dog § 40« til: »jf. dog §§ 5 u og 40«.

7. I *§ 35, stk. 1, 1. pkt.,* ændres »jf. dog §§ 36-38« til: »jf. dog §§ 5 u og 36-38«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.
Stk. 2. Miljøministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2017-2018.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
3.1. Gældende ret
3.1.1. Plansystemet og planloven i hovedtræk
3.1.1.1. Plansystemet
3.1.1.2. Lokalplaner
3.1.1.3. Planprocedurer
3.1.1.4. Landzoneadministration
3.1.1.5. Klageadgang, tilsyn m.v.
3.1.2. Lokalplanpligt
3.1.3. Dispensation fra lokalplaner
3.2. Miljøministeriets overvejelser og lovforslagets indhold
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgere
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at give kommunerne mulighed for hurtigt at kunne afhjælpe det akutte behov for midlertidig indkvartering af flygtninge, som bl.a. er forårsaget af den aktuelle situation i Syrien. Forslaget er et led i udmøntningen af forståelsen mellem regeringen og KL om at iværksætte konkrete tiltag, som kan imødegå kommunernes udfordringer med navnlig at finde eller etablere boliger til de mange flygtninge.

Der foreslås på den baggrund indsat helt særlige bestemmelser i planloven, som giver kommunerne mulighed for på visse betingelser at fravige lovens bestemmelser om tilvejebringelse af lokalplaner, landzonetilladelse og dispensationer fra lokalplaner m.v. ved bygge- eller anlægsarbejder eller ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med den gældende bestemmelse i integrationslovens § 12, stk. 6, der fastlægger kommunernes pligt til anvisning af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, indtil kommunen kan anvise en permanent bolig, jf. integrationslovens § 12, stk. 1.

Det er hensigten med forslaget at give kommunerne mulighed for at fravige planlovens tilvejebringelses- og procedureregler om lokalplaner m.v. i et omfang, der skal give kommunerne mulighed for at leve op til de forpligtelser til anvisning af midlertidige boliger, som kommunerne har efter integrationslovgivningen. Lovforslaget indebærer ingen ændringer i integrationsloven.

2. Lovforslagets baggrund

Formålet med lovforslaget er at give kommunerne flere muligheder for at etablere midlertidige opholdssteder til flygtninge. Kommunernes behov herfor har sammenhæng med deres forpligtelser efter integrationsloven.

Kommunerne er efter reglerne i integrationsloven forpligtede til at sørge for boliger til flygtninge. I forbindelse med meddelelse af opholdstilladelse til en flygtning træffer Udlændingestyrelsen samtidig afgørelse om, hvilken kommune der overtager integrationsansvaret og har ansvaret for at anvise den pågældende flygtning en bolig, jf. integrationslovens § 4, stk. 1, og § 10, stk. 1.

Efter integrationslovens § 12, stk. 1, har den integrationsansvarlige kommune pligt til at anvise nyankomne flygtninge en permanent bolig snarest muligt efter, at kommunen har overtaget ansvaret for flygtningen. Indtil det er muligt at anvise en permanent bolig, skal kommunen anvise flygtningen et midlertidigt opholdssted, jf. integrationslovens § 12, stk. 6. Kommunens pligt til at anvise en permanent bolig består, selvom der anvises et midlertidigt opholdssted.

Der er ikke i integrationsloven fastsat krav til standarden eller karakteren af det midlertidige opholdssted. Indkvarteringen skal dog være lovlig, og opholdsstedet skal være godkendt til beboelse, herunder i forhold til sikkerhed, brandforskrifter m.v. Der kan være tale om indkvarteringssteder, der oprettes særligt med henblik på at kunne fungere som midlertidigt opholdssted. Lejeloven finder ikke anvendelse i forbindelse med indkvartering på midlertidige opholdssteder.

Det midlertidige opholdssted behøver ikke at være i den kommune, hvortil den pågældende flygtning er visiteret og skal have anvist en permanent bolig. Efter integrationsloven vil flere kommuner derfor kunne indgå et samarbejde vedrørende eventuel oprettelse og drift af et midlertidigt opholdssted.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Gældende ret

3.1.1. Plansystemet og planloven i hovedtræk

3.1.1.1. Plansystemet

Kommunalbestyrelserne har den centrale rolle i den fysiske planlægning som ansvarlige for bl.a. kommuneplaner, lokalplaner og enkeltsagsbehandling efter planloven og en række sektorlove. Miljøministeren har på statens vegne bl.a. ansvaret for landsplanlægningen og for at sikre varetagelsen af de overordnede interesser i planlægningen.

Det følger af planloven, at borgerne skal inddrages i planprocessen på alle niveauer. Det er således kendetegnende for planprocedurerne, at planer først kan vedtages efter en offentlighedsfase, typisk på mindst 8 uger, med henblik på at naboer, foreninger, myndigheder m.v. kan fremsætte indsigelser, bemærkninger, forslag m.v. Reglerne om offentlighed er minimumsregler, og planmyndigheden kan således, hvis den finder anledning hertil, supplere den foreskrevne offentlighed med andet debatmateriale eller afholde borgermøder m.v.

Kommuneplanen udgør rammen for udarbejdelse af lokalplaner og er samtidig grundlag for den konkrete administration af reglerne for det åbne land. Kommuneplanen har ingen direkte retsvirkninger for borgerne, men kommunalbestyrelsen har pligt til at virke for kommuneplanen, jf. § 12, stk. 1. I overensstemmelse med rammestyringsprincippet må lokalplaner ikke stride mod kommuneplanen, men hvor kommuneplanen giver det samlede overblik over udviklingen i hele kommunen, regulerer lokalplanerne præcist og konkret anvendelsen af mindre områder og med direkte bindende virkning for borgerne. Kommuneplaner såvel som lokalplaner må ikke stride imod de statslige interesser.

3.1.1.2. Lokalplaner

En lokalplan skal indeholde oplysninger om dens formål og retsvirkninger, jf. § 15, stk. 1. Herudover kan en lokalplan efter § 15, stk. 2, f.eks. indeholde bestemmelser om områdets anvendelse, herunder om forbeholdelse af nærmere angivne arealer til f.eks. offentlige formål, boligformål, anvendelse af de enkelte bygninger i området, overførsel af arealer til byzone eller sommerhusområde, de enkelte bebyggelsers beliggenhed på grundene, bebyggelsers omfang og udformning, anvendelse og vedligeholdelse af ubebyggede arealer m.v.

Efter § 15 a gælder der særlige regler for lokalplanlægning for støjbelastede arealer, idet en lokalplan som hovedregel kun må udlægge støjbelastede arealer til støjfølsom anvendelse, hvis planen med bestemmelser om etablering af afskærmningsforanstaltninger m.v., jf. lovens § 15, stk. 2, nr. 12, 18 og 21, kan sikre den fremtidige anvendelse mod støjgener.

Lokalplaner er bindende for borgerne fra offentliggørelsen af planen, men deres retsvirkninger vedrører alene fremtidige dispositioner. Lokalplaner udløser således som hovedregel ingen handlepligter for ejere eller brugere af de omfattede ejendomme, der kan fortsætte eksisterende lovlig anvendelse.

3.1.1.3. Planprocedurer

Planlovens kapitel 6 indeholder procedurereglerne for planers – herunder lokalplaners – tilvejebringelse. Det følger heraf, at et lokalplanforslag efter kommunalbestyrelsens vedtagelse skal offentliggøres med en frist på mindst 8 uger for fremsættelse af indsigelser, jf. § 24.

Efter planlovens § 26 skal kommunalbestyrelsen samtidig med offentliggørelsen af planforslag give skriftlig underretning herom til bl.a. ejere og brugere af ejendomme, der er omfattet af forslaget, ejere og brugere af ejendomme uden for forslagets gyldighedsområde, som forslaget efter kommunalbestyrelsens skøn har væsentlig betydning for, samt foreninger og lignende med lokalt tilhørsforhold og klageberettigede landsdækkende foreninger og organisationer, som over for kommunalbestyrelsen har fremsat skriftlig anmodning om at blive underrettet om lokalplanforslag.

Efter udløbet af høringsfristen kan kommunalbestyrelsen vedtage lokalplanen endeligt, medmindre en myndighed har nedlagt veto mod forslaget, jf. §§ 28-29 c. Hvis der rettidigt er fremsat indsigelser, må vedtagelsen tidligst ske 4 uger efter udløbet af høringsfristen, jf. § 27, stk. 1.

3.1.1.4. Landzoneadministration

I landzone må der efter planlovens § 35, stk. 1, 1. pkt., bl.a. ikke opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse uden landzonetilladelse fra kommunalbestyrelsen, medmindre det ansøgte er omfattet af en undtagelse fra tilladelseskravet i lovens §§ 36-38. Udgangspunktet er således et krav om forudgående landzonetilladelse til alle ændringer i det bestående, idet landzonen som udgangspunkt forbeholdes den bebyggelse, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri.

Afgørelse om landzonetilladelse efter § 35, stk. 1, 1. pkt., skal træffes efter et konkret skøn inden for lovens rammer efter en afvejning af en lang række overordnede hensyn. Afvejningen sker navnlig på grundlag af de planlægningsmæssige hensyn, herunder kommuneplanen, jf. § 12, stk. 1, og natur- og landskabshensyn, som efter lovens formål skal varetages ved administrationen af landzonebestemmelserne.

Praksis for tilladelse til bl.a. boligbyggeri i landområder med spredt bebyggelse og på arealer tæt på byzone eller lige uden for landsbyer er restriktiv, og bl.a. begrundet i hensynet til at friholde det åbne land for bebyggelse og sikre en klar grænse mellem by og land.

For bebyggelse i landsbyer tages der ved administrationen af landzonereglerne bl.a. udgangspunkt i landsbyens afgrænsning mod det åbne land. Afgrænsningen kan fremgå af kommuneplanen og være

udtryk for planlægningsmæssige overvejelser om, hvor der kan opføres boliger m.v. I sådanne tilfælde vil der efter praksis kunne meddeles tilladelse til nyt boligbyggeri m.v. inden for afgrænsningen.

Det kan efter omstændighederne også være planlægningsmæssigt begrundet at lokalplanlægge for arealer, der skal forblive i landzone (landzonelokalplaner). Det kan f.eks. være tilfældet for enkeltstående lokalplanpligtige anlæg eller byggerier, eller for at regulere udstyknings-, vej- og bebyggelsesforhold m.v. i en landsby, hvor der ikke skal være mulighed for byudvikling. Det kan tillige i en landzonelokalplan bestemmes, at den erstatter efterfølgende meddelelse af landzonetilladelser til det planlagte (såkaldt bonusvirkning).

3.1.1.5. Klageadgang, tilsyn m.v.

Afgørelser efter planloven om vedtagelse af lokalplaner og kommuneplaner, dispensationer fra lokalplaner og landzonetilladelser kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald, miljøministeren og visse landsdækkende foreninger m.v., der har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen som hovedformål. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt eller offentliggjort.

I sager om tilvejebringelse af kommuneplaner, lokalplaner, dispensationer fra lokalplaner m.v., er det alene retlige spørgsmål, der kan klages over til Natur- og Miljøklagenævnet. Derimod er det overladt til kommunalbestyrelsens skøn og vurdering at beslutte, om en lokalplan skal vedtages, og hvad indholdet af den skal være, ligesom det er kommunalbestyrelsen, der bestemmer, om der konkret skal dispenseres fra en lokalplanbestemmelse m.v.

For så vidt angår landzonetilladelser kan kommunalbestyrelsens afgørelser påklages til Natur- og Miljøklagenævnet til fuld prøvelse, jf. planlovens § 58, stk. 1, nr. 1. Det betyder, at nævnet både kan tage stilling til retlige spørgsmål og den skønsmæssige afvejning.

Klager om retlige spørgsmål har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet konkret bestemmer det, jf. § 60, stk. 5. Det betyder bl.a., at tilladelser på grundlag af en lokalplan eller en dispensation fra en lokalplan som udgangspunkt kan udnyttes, selvom planvedtagelsen eller dispensationen er påklaget. Landzonetilladelser må derimod først udnyttes efter udløbet af klagefristen, og en klage over tilladelsen vil have opsættende virkning, således at den ikke må udnyttes, før Natur- og Miljøklagenævnet eventuelt har stadfæstet tilladelsen.

Der er kommunalbestyrelsen, der fører tilsyn med lovens overholdelse og herunder påser, at vilkår fastsat i tilladelser, dispensationer m.v. overholdes, jf. § 51. Ulovlige forhold skal foranlediges lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

Afgørelser om forhold omfattet af planloven kan indbringes for domstolene inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt eller offentliggjort, jf. planlovens § 62, stk. 1.

3.1.2 Lokalplanpligt

Efter planlovens § 13, stk. 1, har kommunalbestyrelsen en lokalplanret, der betyder, at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt altid kan tilvejebringe en lokalplan for arealer inden for kommunens geografiske område.

Det er en forudsætning for vedtagelse af lokalplaner, at de er planlægningsmæssigt begrundede og saglige m.v., og at de ikke strider mod overordnet planlægning. Det fremgår nærmere af § 13, stk. 1, hvilke planlægningsmæssige interesser, en lokalplan ikke må stride mod. Som eksempler kan nævnes landsplandirektiver, Natura 2000-planer og navnlig kommuneplaner. Det er derimod ikke til hinder for vedtagelsen af en lokalplan, at dens realisering forudsætter tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Efter planlovens § 13, stk. 2, har kommunalbestyrelsen tillige en lokalplanpligt. Lokalplanpligten

betyder, at det kan være en nødvendig forudsætning for realiseringen af et konkret projekt, f.eks. et større bygge- eller anlægsarbejde, at der forinden er tilvejebragt en lokalplan.

Formålet med lokalplanpligten er bl.a. at sikre, at beboere m.fl. får mulighed for at udtale sig om større projekter i området, og at nye projekter vurderes i en planlægningsmæssig sammenhæng.

Efter bestemmelsens forarbejder og praksis er det afgørende kriterium for afgrænsningen af lokalplanpligten, om projektet vil medføre en væsentlig ændring i det bestående miljø. Det indebærer, at der skal foretages en konkret vurdering af projektets konsekvenser i det pågældende område, herunder omfanget af projektet og konkrete visuelle, funktionelle og miljømæssige konsekvenser i øvrigt set i forhold til områdets karakter. Ændret anvendelse af bestående bebyggelse udløser lokalplanpligt efter de samme kriterier som nybyggeri.

Opstilling af pavilloner m.v. til midlertidig indkvartering af flygtninge vil efter de gældende regler kunne være lokalplanpligtig. Tilsvarende vil ændret anvendelse af bestående bebyggelse efter omstændighederne kunne udløse lokalplanpligt.

Et konkret lokalplanpligtigt projekt vil alene kunne rummes inden for en eksisterende lokalplan, i det omfang lokalplanen indeholder præcise regler, der muliggør projektet, jf. § 13, stk. 5. En lokalplan, der f.eks. udlægger et areal generelt til offentlige formål vil normalt ikke kunne danne grundlag for et lokalplanpligtigt projekt, hvis det ikke i lokalplanen er nærmere angivet, hvilke offentlige formål arealet eller bygningen kan anvendes til.

I praksis vil det derfor kunne forekomme, at etablering af et konkret opholdssted til flygtninge ikke kan rummes inden for et gældende plangrundlag. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis etableringen af opholdsstedet i sig selv er lokalplanpligtigt og ikke kan etableres på grundlag en gældende lokalplan, fordi denne er for upræcis. Omvendt kan etableringen af et opholdssted også forudsætte en ny lokalplan som følge af strid med den gældende lokalplans principper, jf. forslagets bemærkninger under afsnit 3.1.3.

I landzone indebærer lokalplanpligten en overgrænse for, hvad der kan etableres alene på grundlag af en landzonetilladelse. Hvis et projekt indebærer en væsentlig ændring af det bestående miljø, jf. § 13, stk. 2, må landzonetilladelse således først meddeles, når der er vedtaget og offentliggjort en lokalplan, jf. § 35, stk. 2. Som beskrevet ovenfor indgår konsekvenser for det pågældende område, herunder landzone, i den konkrete vurdering af, om et projekt er lokalplanpligtigt. Lokalplanpligten betyder derfor, at det formentlig kun i begrænset omfang vil være muligt at etablere opholdssteder til flygtninge på grundlag af landzonetilladelser.

3.1.3. Dispensation fra lokalplaner

Det følger af planlovens § 18, at bestemmelserne i en lokalplan er bindende over for borgerne fra offentliggørelsen af den endeligt vedtagne plan. Det betyder, at dispositioner, der er i overensstemmelse med planen, er umiddelbart tilladt. Dispositioner, der ikke er i overensstemmelse med planen, forudsætter derimod, at kommunalbestyrelsen kan og vil dispensere fra den eller de relevante bestemmelser i lokalplanen.

Efter planlovens § 19, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen dispensere fra bestemmelserne i en lokalplan, hvis dispensationen ikke er i strid med planens principper. Videregående afvigelser end omhandlet i stk. 1, kan kun ske ved tilvejebringelse af en ny lokalplan, jf. planlovens § 19, stk. 2. Procedurerne herfor er beskrevet under afsnit 3.1.1.

Principperne i en lokalplan er efter bestemmelsens forarbejder planens formålsbestemmelse og de anvendelsesbestemmelser, som er fastsat ud fra formålet med planen. Det kan f.eks. være en præcis formålsbestemmelse eller en anvendelsesbestemmelse, der mere eller mindre specifikt udlægger området til en bestemt anvendelse, f.eks. erhverv, offentlige formål, boliger m.v. Om en konkret anvendelse er i

strid med planens principper vil afhænge af den konkrete formulering i lokalplanen, detaljeringsniveauet for den fastlagte anvendelse og sammenhængen mellem formål- og anvendelsesbestemmelserne m.v.

Principperne omfatter som hovedregel ikke de bestemmelser, der mere detaljeret regulerer bebyggelsens udformning og placering. En bebyggelsesregulerende lokalplanbestemmelse vil dog kunne være en del af planens principper på grundlag af eksempelvis en detaljeret formålsbestemmelse, der specifikt henviser til den pågældende bebyggelsesregulerende bestemmelse, eller som følge af karakteren og detaljeringsgraden af bestemmelsen eller planen. Det vil således almindeligvis være muligt at dispensere fra bestemmelser om bebyggelsesprocent, bebyggelsens højde og udseende m.v., medmindre det klart og præcist er angivet, at det netop er formålet med lokalplanen f.eks. at fastholde en bestemt udformning af bebyggelse ud fra bevaringshensyn. I sådanne tilfælde vil opførelse af ny bebyggelse eller til- og ombygninger efter omstændighederne kunne forudsætte tilvejebringelse af en ny lokalplan.

I det omfang indholdet af en lokalplanbestemmelse er fastlagt i overensstemmelse med landsplandirektiver m.v., jf. planlovens § 3, eller en aftale med en nationalparkfond, en statslig eller regional myndighed eller en anden kommune, kræver dispensation samtykke fra miljøministeren henholdsvis den pågældende myndighed, jf. lovens § 19, stk. 3.

Såfremt det konkret er muligt at dispensere fra en lokalplanbestemmelse, beror det på kommunalbestyrelsens skøn, om dispensationen skal gives. Der må i overensstemmelse med byggelovgivningen ikke meddeles byggetilladelse, før nødvendige lokalplandispensationer er givet.

Kommunalbestyrelsen kan stille vilkår for meddelelse af en dispensation. Der er vid adgang til at stille vilkår for tilladelser og dispensationer efter planloven, forudsat der er tale om klare, saglige vilkår, der har sammenhæng med den dispensation eller tilladelse, der meddeles.

Dispensationer kan som hovedregel først meddeles, når der er forløbet 2 uger efter, at kommunalbestyrelsen har foretaget skriftlig orientering om ansøgningen til en nærmere angivet kreds af navnlig naboer, ejere og brugere i området samt foreninger med lokalt tilhørsforhold og klageberettigede landsdækkende foreninger, der skriftligt har bedt om orientering om ansøgninger, jf. planlovens § 20. Orienteringen skal indeholde oplysning om, at bemærkninger kan fremsendes til kommunalbestyrelsen inden 2 uger. Hvis forudgående orientering efter kommunalbestyrelsens skøn er af underordnet betydning for de nævnte personer og foreninger, kan orientering undlades.

Dispensationer og tilladelser bortfalder efter planloven, hvis de ikke er udnyttet, inden 3 år efter de er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. den generelle regel herom i § 56, stk. 1.

3.2. Miljøministeriets overvejelser og lovforslagets indhold

Det foreslås, at der i planlovens § 5 u indsættes en særlig hjemmel, som giver kommunalbestyrelsen mulighed for at fravige planlovens bestemmelser om navnlig tilvejebringelse af lokalplaner og procedurerne herfor ved etablering af midlertidige opholdssteder til flygtninge. Bestemmelserne i stk. 1-3 er udformet som en ordning med enkeltsagsbehandling, således at kommunalbestyrelsen konkret kan meddele dispensation eller tilladelse til ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse eller til et bygge- eller anlægsarbejde i stedet for at lokalplanlægge for anvendelsen og/eller byggeriet. Bestemmelserne kan således alene anvendes til – efter en konkret vurdering – at meddele konkrete dispensationer eller tilladelser.

Bestemmelserne omfatter ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og bygge- eller anlægsarbejder, der sker med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6, og skal ses i sammenhæng med kommunernes forpligtelser efter integrationsloven. De personer, som de foreslåede bestemmelser omfatter, er de nyankomne flygtninge, som kommunerne efter integrationslovens § 12, stk. 6, er forpligtede til at anvise et midlertidigt opholdssted, indtil der kan anvises en permanent bolig, jf. integrationslovens § 12, stk. 1.

Ved flygtninge forstås udlændinge, der har fået asyl, humanitær opholdstilladelse, opholdstilladelse som uledsaget mindreårig asylansøger eller opholdstilladelse på andet asylrelateret grundlag, jf. de nævnte opholdsgrundlag i integrationslovens § 2, stk. 2. Det er denne personkreds, som kommunalbestyrelsen har pligt til at anvise en bolig efter integrationsloven.

I den forbindelse bemærkes, at det følger af integrationslovens § 12, stk. 6, at anvisning af et midlertidigt opholdssted netop skal have midlertidig karakter. Der ændres således ikke ved kommunalbestyrelsens forpligtelse efter integrationslovens § 12, stk. 1, til snarest muligt at anvise en permanent bolig i kommunen. Endvidere bemærkes, at det i relation til integrationslovens krav er en forudsætning som hidtil, at det midlertidige opholdssted også i øvrigt er lovligt, herunder i forhold til sikkerhed, brandforskrifter m.v.

Formålet med bestemmelserne er alene at muliggøre, at der hurtigt kan etableres midlertidige opholdssteder til flygtninge. Bestemmelsernes anvendelsesområde er snævert knyttet hertil. Den muliggør således ikke etablering af opholdssteder for andre persongrupper og vil ikke kunne anvendes til at etablere faciliteter, der ikke har karakter af midlertidigt opholdssted.

Med den foreslåede § 5 u er der tale om en særlig hjemmel ved siden af planlovens almindelige regler. Kommunerne får dermed valgfrihed til i det enkelte tilfælde at vurdere, om de foreslåede bestemmelser skal bringes i anvendelse, eller om planlovens almindelige tilvejebringelses- og procedureregler skal følges. Hermed gives den enkelte kommune størst mulig fleksibilitet i forhold til at imødekomme de behov og ønsker, der er i den pågældende kommune.

Kommunalbestyrelsen må således på den ene side tage stilling til, om kriterierne for at anvende bestemmelserne er til stede, f.eks. om et konkret projekt vedrører etablering af et midlertidigt opholdssted for den omfattede personkreds, jf. integrationslovens regler. På den anden side må kommunalbestyrelsen vurdere, om den faktisk ønsker at anvende muligheden for dispensation eller tilladelse, idet der ikke er tale om en pligt.

En kommune vil kunne anvende bestemmelserne som grundlag for etablering af et opholdssted ét sted i kommunen, men finde at bestemmelserne ikke er egnede eller hensigtsmæssige et andet sted i kommunen, f.eks. fordi en eksisterende bygning eller et areal ligger i et område, hvor placeringen af opholds- og beboelsesformål vil kræve nærmere undersøgelser og bred borgerinddragelse m.v., som kommunen vurderer bedst vil kunne sikres gennem en planlægningsproces.

Som et andet eksempel, hvor bestemmelserne konkret vil kunne være uhensigtsmæssige, kan nævnes lokalplanområder, der er omfattet af bevarende lokalplaner, hvor hele formålet med lokalplanen er kommunalbestyrelsens ønske om at varetage bevaringshensyn, f.eks. ved at friholde en landsby for ny bebyggelse og fastholde et bestemt udseende og struktur m.v., og hvor der derfor næppe bør dispenseres til et bygge- eller anlægsarbejde, som er i strid med formålet.

Med bestemmelsen i det foreslåede stk. 1, vil kommunalbestyrelsen få mulighed for i byzone og landzone at dispensere fra bestemmelser i en gældende lokalplan m.v., uanset at dispensationen er i strid med planens principper. Bestemmelsen forudsætter, at der er en vedtagen lokalplan m.v., som omfatter arealer, der ligger i byzone eller landzone. Bestemmelsen kan ikke anvendes til at ændre zonestatus og vil ikke kunne anvendes i sommerhusområder.

Den foreslåede ordning, jf. stk. 1-3, indebærer endvidere, at kommunalbestyrelsen vil kunne meddele tilladelse til ændret anvendelse af bebyggelse eller bygge- eller anlægsarbejde som grundlag for et konkret opholdssted med den virkning, at det tilladte projekt ikke udløser lokalplanpligt efter lovens § 13, stk. 2. Bestemmelserne omfatter arealer i byzone eller landzone, der er omfattet af en lokalplan, jf. stk. 1, arealer i byzone, hvor der ikke er en lokalplan m.v., jf. stk. 2, samt arealer i landzone, der enten ligger i en landsby, eller som er omfattet af kommuneplanrammer, ifølge hvilke området kan overføres til byzone, jf. stk. 3. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Bestemmelsernes konkrete anvendelse begrænses af de foreslåede stk. 4 og 5, hvorefter der ikke kan

meddeles dispensation eller tilladelse, hvis et opholdssted ønskes placeret på et støjbelastet areal, som ikke kan sikres mod støjgener, eller i det omfang der ikke ville kunne lokalplanlægges for et opholdssted som følge af landsplandirektiver m.v.

Med de foreslåede bestemmelser er der tale om en midlertidig ordning. Derfor foreslås det i stk. 7, at kommunalbestyrelsen skal tidsbegrænse dispensationer og tilladelser efter bestemmelserne. De vil højst kunne gives for 5 år. Hermed sikres det, at ordningen også i praksis bliver midlertidig, og at kommunalbestyrelsen fortsat vil kunne varetage hensynet til planlægningen og styre udviklingen i området.

Kommunalbestyrelsen vil i overensstemmelse med den almindelige adgang i planloven til at knytte vilkår til dispensationer og tilladelser kunne stille vilkår for dispensationer og tilladelser, der meddeles efter de foreslåede bestemmelser. Kommunalbestyrelsen vil f.eks. kunne – og bør efter omstændighederne – stille vilkår om retablering eller fjernelse af bebyggelse efter udløbet af den fastsatte frist efter det foreslåede stk. 7, og som tilsynsmyndighed påse, at vilkår overholdes.

Den foreslåede ordning har som beskrevet karakter af enkeltsagsadministration. Det har bl.a. den betydning, at bestemmelserne kun kan anvendes i det omfang, der er ejere af arealer og/eller bygninger, som ønsker at stille arealet eller bygningen til rådighed for etableringen af opholdsstedet. Det betyder endvidere, at bestemmelserne ikke muliggør ekspropriation efter planloven.

Det er uden betydning for kommunalbestyrelsens anvendelse af bestemmelserne, om adressaten for afgørelsen er privat eller offentlig, herunder om der er tale om privat eller offentligt ejede ejendomme, eller om et opholdssted f.eks. skal drives i kommunalt eller privat regi. Der vil formentlig i praksis navnlig blive tale om ændret anvendelse af kommunale eller statslige bygninger, men bestemmelserne er ikke begrænset hertil. Begrænsninger kan dog følge af anden lovgivning.

Det forhold, at der ikke er tale om planlægning, men derimod konkrete afgørelser om konkrete aktiviteter betyder endvidere, at afgørelserne som udgangspunkt ikke er omfattet af Århus-konventionens artikel 7 om offentlig deltagelse i planer, programmer og politikker vedrørende miljøet. Den aktivitet, som lovforslaget omfatter, falder endvidere uden for anvendelsesområdet for Århus-konventionens artikel 6.

Efter forslaget er det et krav, at kommunalbestyrelsen forinden meddelelse af dispensationer eller tilladelser efter stk. 1-3 giver forudgående skriftlig orientering om ansøgningen til en nærmere angivet kreds af navnlig naboer, ejere og brugere i området samt foreninger med lokalt tilhørsforhold og klageberettigede landsdækkende foreninger, der skriftligt har bedt om orientering om ansøgninger. Orienteringen skal indeholde oplysning om, at bemærkninger kan fremsendes til kommunalbestyrelsen inden 2 uger.

Hvis kommunalbestyrelsen finder anledning dertil, er der intet til hinder for, at offentligheden eller de omkringboende i videre omfang inddrages forud for afgørelsen efter de foreslåede bestemmelser, f.eks. ved afholdelse af informationsmøder, annoncering på kommunens hjemmeside, længere høringsfrister m.v.

Der vil herudover være krav om orientering, inddragelse m.v., i det omfang det følger af andre regelsæt, herunder almindelige forvaltningsretlige regler og principper, navnlig forvaltningslovens § 19 om partshøring.

Efter hovedreglen i forvaltningslovens § 19, stk. 1, skal en part gøres bekendt med en sags faktiske oplysninger af væsentlig betydning for sagens afgørelse, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part, og parten skal gives lejlighed til at fremkomme med en udtalelse, inden der træffes afgørelse. For at have partsstatus skal den pågældende have en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen. Det vil sige, at afgørelsen skal angå den pågældende med en vis styrke og intensitet, hvilket efter praksis bl.a. vil betyde, at afgørelsen ikke berører en større, mere ubestemt kreds af personer på samme måde. En afgørelses adressat anses for part. Konkret vil f.eks. omkringboende eller en nærliggende virksomhed m.v. også kunne være part i sagen.

Lovforslaget medfører heller ikke i øvrigt ændringer i partsrettigheder og andre almindeligt gældende

forvaltningsretlige regler og principper for afgørelsessager, herunder f.eks. principper om myndighedshabilitet og saglige krav.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper forud for en afgørelse efter de foreslåede stk. 1-3 skulle oplyse den enkelte sag og inddrage og afveje relevante hensyn, herunder i forhold til den konkrete placering af et opholdssted. De eksisterende forhold vil således i tilstrækkeligt omfang skulle undersøges og vurderes. I vurderingen vil det f.eks. kunne indgå, om der er tale om et område, som ifølge det gældende plangrundlag – eller de facto – anvendes til virksomhed, som vurderes at være helt eller delvis uforenelig med boligformål, f.eks. som følge af støv-, støj-, lugtgener eller andre miljøkonflikter.

Der tilsigtes ikke med lovforslaget ændringer i beskyttelsesniveauet i forhold til mennesker, natur og miljø, og lovforslaget indebærer ikke ændringer af anden lovgivning.

Som eksempler på miljøkonflikter kan nævnes bestående landbrug, erhvervsvirksomheder m.v., hvor placeringen af et nærliggende opholdssted for flygtninge efter omstændighederne kan medføre skærpede miljøkrav for virksomheden. Som et særligt eksempel kan endvidere nævnes risikovirksomheder, dvs. virksomheder med oplag, produktion m.v., hvori der indgår et eller flere farlige stoffer i mængder over en vis størrelse. I disse tilfælde vil det indgå som et hensyn i den konkrete afvejning, at der ikke etableres et opholdssted, som bevirker, at risikoen for eller følgerne af uheld dermed øges.

Kommunalbestyrelsen skal give underretning om afgørelsen til dem, der rettidigt har fremsat bemærkninger efter at være blevet orienteret om ansøgningen. Herudover skal afgørelsen offentliggøres, jf. det foreslåede stk. 8. Disse bestemmelser skal sikre, at beboere i området og andre bliver bekendt med afgørelsen og får mulighed for at klage.

Kommunalbestyrelsens afgørelser – dispensationer eller tilladelser – efter de foreslåede bestemmelser vil kunne påklages til Natur- og Miljøklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål efter den almindelige regel herom i planlovens § 58, stk. 1, nr. 4, i overensstemmelse med lovens regler om klagefrist, klageberettigelse m.v. Klager vil ikke have opsættende virkning, medmindre nævnet konkret bestemmer det, jf. lovens § 60, stk. 5.

Nævnet vil kunne prøve alle retlige spørgsmål, og herunder navnlig kunne påse, at betingelserne for at anvende bestemmelserne er opfyldt, og at en afgørelse overholder almindelige forvaltningsretlige regler og principper.

Lovforslaget giver alene kommunalbestyrelsen mulighed for at fravige planlovens regler i overensstemmelse med de foreslåede bestemmelser. Derimod vil andre regler i planloven fortsat skulle iagttages, eksempelvis VVM-reglerne, hvis et konkret projekt måtte forudsætte det.

Lovforslaget indebærer ikke ændringer af andre love end planloven. I det omfang etablering af et midlertidigt opholdssted forudsætter behandling eller tilladelse efter anden lovgivning, sker der heller ikke med forslaget nogen ændringer heri. Som eksempler på anden lovgivning, som eventuelt vil være relevant i forbindelse med etablering af opholdssteder til flygtninge kan navnlig nævnes byggelovgivningen, herunder overholdelse af sikkerheds- og brandforskrifter, men efter omstændighederne også vejlovgivningen, landbrugsloven, miljømålsloven, habitatbekendtgørelsen og naturbeskyttelsesloven m.fl.

Efter § 2 foreslås det, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende for at sikre en hurtig ikrafttrædelse. Endvidere foreslås det, at miljøministeren i folketingsåret 2017-2018 fremsætter forslag til revision af loven med henblik på ophævelse af bestemmelserne ud fra en vurdering af den på det tidspunkt aktuelle flygtningesituation og kommunernes indkvarteringsbehov m.v.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget om at give kommunerne mulighed for konkret at benytte hjemlen til at fravige planlovens krav om tilvejebringelse af lokalplaner m.v. vurderes alene at medføre begrænsede positive administrative

konsekvenser for kommunerne, i det omfang de vælger at benytte muligheden, da kommunerne ikke skal iagttage de almindelige tilvejebringelsesregler i planloven.

Forslaget har ingen økonomiske konsekvenser for kommunerne.

I det omfang kommunerne træffer afgørelser efter de foreslåede bestemmelser, kan disse blive påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet. Der vil givet fald kunne være administrative konsekvenser for Natur- og Miljøklagenævnet som følge af klagesager.

Der er ikke herudover økonomiske og administrative konsekvenser for stat og regioner.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget medfører ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget kan medføre miljømæssige konsekvenser, i det omfang bestemmelserne udnyttes. Konsekvenserne vil afhænge af, hvor og hvordan kommunerne udnytter muligheden.

8. Forholdet til EU-retten

Der er ingen EU-retlige aspekter i lovforslaget.

9. Hørte organisationer og myndigheder m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 5. februar 2015 til den 19. februar 2015 været i høring hos følgende organisationer, myndigheder m.v.:

3F – Fagligt Fælles Forbund, Advokatfirmaet Henning Moritzen, Advokatrådet/Advokatsamfundet, Affald Danmark, Akademikernes Centralorganisation, Akademirådet, ATV Akademiet for de tekniske videnskaber, Amnesty International, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Akademisk Arkitektforening, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Antenne-, Satellit- og Kabeltv-branchens Fællesorganisation, Arkitektforbundet, Arkitektforeningen, Arkitektskolen i Århus, Asfaltindustrien, Batteriforeningen, Bekæmpelsesmiddelrådets medlemmer, Benzinforhandlernes Fælles repræsentation, Biokemisk Forening, BL – Danmarks almene Boliger, Boxer TV ApS, Branchen Forbruger-Elektronik (BFE), Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord, Brancheforeningen SPT, Bryggeriforeningen, By & Havn, BYFO – Foreningen for ejere af private fredede ejendomme i Danmark, Bygherreforeningen, Byggeskadefonden, Byggesocietet, Bygningskultur Danmark, Bæredygtigt Landbrug, Børne- og Kulturchefforeningen, Canal Digital Danmark A/S, Campingrådet, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO-industri), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Coop Danmark, DAKOFA (Dansk Kompetencecenter for Affald), Danmarks Apotekerforening, Danmarks Cykel Union, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Statistik, Danmarks Tekniske Universitet, Danmarks Vindmølleforening, Dansk Akvakultur, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autogenbrug, Dansk Automobil Sports Union (DASU), Dansk Bilbrancheråd, Dansk Blindesamfund, Dansk Botanisk forening, Dansk Byggeri, Dansk Bygningsinspektørforening, Dansk Byplanlaboratorium, Dansk Camping Union, Dansk Cyklistforbund, Dansk Detail, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Energi Brancheforening, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Fjernvarme, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Fåreavl, Dansk Gartneri, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Kano- og Kajak Forbund, Dansk Juletræsdyrkerforening, Dansk Landboungdom, Dansk Landbrugsrådgivning (DLBR), Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Landskabsarkitektforening, Dansk Magisterforening, Dansk Metal,

Dansk Mode og Textil, Dansk Navigatørforening, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn, Dansk producentansvarssystem (DPA-System), Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Røde Kors, Dansk Sejlunion, Dansk Skovforening, Dansk Solvarme Forening, Dansk Sportsdykker Forbund, Dansk Supermarked I/S, Dansk Standard, Dansk Transport og Logistik, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Dansk Vandrelaug, Danske Advokater, Danske Anlægsgartnere, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Dagbladsforening, Danske Designere, Danske Døves Landsforbund, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Maritime, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Mediers Forum, Danske Overfladebehandlere, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Råstoffer, Danske Specialmedier, Danske Speditører, Danske Svineproducenter, Danske Udlejere, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, De Danske Skytteforeninger, De Samvirkende Købmænd, DELTA, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dyrlægeforening, Den Danske Landinspektørforening, Den Danske Nationalkomité for Geologi, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Fjerkræråd, Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning – KORA, Det Ny Public Serviceråd, Det Økologiske Råd, Det Økonomiske Råd, Dignity, DHI, Dk4, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, DONG Energy, DR, Dyrenes Beskyttelse, EHS Foreningen af el-overfølsomme, Ejendomsforeningen Danmark, Ellen Margrethe Basse, Aarhus Universitet, Elretur, Energinet.dk, Energi- og Olieforum.dk, Erhvervslejernes Landsorganisation og Storkøbenhavns Erhvervslejer Forening, Etnisk Ung, FAB – Foreningen af byplanlæggere, Feriehusudlejernes Brancheforening, Ferskvandsfiskeriforeningen, Finansrådet, Forbrugerrådet, FORCE Technology,Foreningen Bevaringsværdige Bygninger, Biokemisk Forening ved Vivian Dyrup Juhl, Foreningen af Bæredygtige Byer og Bygninger, Foreningen af Danske Biologer, Foreningen af Danske Brøndboere, Foreningen af Danske Interaktive Medier (FDIM), Foreningen af Danske Kraftvarmeværker, Foreningen af Danske Privathavne, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark, Foreningen af Fredningsnævnsformænd i Danmark og disses suppleanter, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige (EnviNa), Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen for Dansk Internet Handel, Foreningen Vandværker i Danmark Foreningen Digitale Publicister, Foreningen for Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Foreningen Ugeaviserne, Forsikring og Pension, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, GI – GenvindingsIndustrien, Godkendt Teknologisk Service – GTS, Gold FM/Klassik FM ApS, Green Network, Grønne Familier, Hedeselskabet, Helle Tegner Anker, Københavns Universitet, HK Handel, HK Danmark, HK-Kommunal, HOFOR, HORESTA, Høreforeningen, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Center Planlægning, ICP A/S, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark (ITD), I/S DIGI-TV, ITEK, Kalk- og Teglværksforeningen, Kanal Hovedstaden Kanal 23, Kolonihaveforbundet, KL, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunekemi A/S, Kunstakademiets Arkitektskole, Kyst, Land & Fjord, Københavns Kommune – Center for byudvikling, Københavns Universitet, Landbrug & Fødevarer, LandBoUngdom, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Landsforeningen for Gylleramte, Landsforeningen Levende Hav, Landsforeningen Praktisk Økologi, Landsforeningen Ældre Sagen, LO, Lejernes Landsorganisation i Danmark, Lægemiddel- og Industriforeningen (LIF), Lægeforeningen, Lønmodtagernes Dyrtidsfond, Nordicom, Mejeriforeningen, Miljøbevægelsen NOAH, Miljøpartiet de Grønne, Mobilselskabet 3, MTG A/S, Nationalpark Thy, Nationalpark Mols Bjerge, Nationalpark Vadehavet, Natur og Ungdom, Natur- og Miljøklagenævnet, Novo Nordisk A/S, Parcelhusejernes Landsforening, Peter Pagh, Københavns Universitet, Plastindustrien, Praktiserende Landinspektørers Forening, Radio 100 FM, Radio 2, RealDania, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Retssikkerhedsfonden, ReturBat, RUC – Roskilde Universitet, Rådet for Danske Campister, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Større Badesikkerhed, Sammenslutningen af Danske Småøer, SBS-Net, SBS Radio A/S, SBS TV A/S, Skovdyrkerforeningerne, Skov & Landskab (Københavns Universitet), Småskovsforeningen Danmark, Socialchefforeningen, Socialrådgiverforeningen, Spildevandsteknisk Forening, Statens Byggeforskningsinstitut (Aalborg Universitet), Stofa A/S, Syddansk Universitet, TDC,

Teknologirådet, Teknologisk Institut, Telekommunikationsindustrien, Trolle Advokatfirma, TV Midt Vest, TV Syd, TV2 Bornholm, TV2/Danmark A/S, TV2 Fyn, TV2 Lorry, TV2 Nord, TV 3 A/S, UNCHR, Verdensnaturfonden (WWF), Verdens Skove, Viasat, Videnscenter for Landbrug, Visit Denmark, WAOO, Wonderful Copenhagen, YOUSEE, Ældresagen, Økologisk Landsforening, Ålborg Portland, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet samt alle kommuner og alle regioner.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Forslaget kan medføre begrænsede positive administrative konsekvenser for kommunerne i det omfang, bestemmelserne anvendes.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Lovforslaget kan medføre miljømæssige konsekvenser, i det omfang hjemlen udnyttes. Konsekvenserne vil afhænge af, hvor og hvordan kommunerne udnytter muligheden.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* gives kommunalbestyrelsen for det første mulighed for i byzone og landzone at dispensere fra gældende lokalplaner for så vidt angår ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og bygge- eller anlægsarbejder med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6. Anvendelsen af bestemmelsen har endvidere den virkning, at planlovens § 13, stk. 2, og § 35, stk. 1, ikke finder anvendelse.

Bestemmelsen forudsætter, at der er tale om arealer, der ifølge en gældende lokalplan ligger i byzone eller landzone. Bestemmelsen omfatter ikke sommerhusområder og kan ikke anvendes til at ændre zonestatus.

Den foreslåede dispensationsmulighed vil kunne anvendes i de tilfælde, hvor det vil være i strid med principperne i en gældende lokalplan eller en plan m.v. opretholdt efter § 68, stk. 2, at etablere et konkret midlertidigt opholdssted til flygtninge. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor en lokalplan fastlægger et

områdes anvendelse specifikt til skole, til erhverv eller til andre formål, som efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke kan omfatte den konkret ønskede anvendelse som midlertidigt opholdssted for flygtninge. I disse tilfælde vil den gældende dispensationsbestemmelse i planlovens § 19, stk. 1, ikke kunne anvendes, og § 19, stk. 1, jf. stk. 2, ville derfor betyde, at der inden projektets realisering ville skulle tilvejebringes en ny lokalplan, herunder med udarbejdelse af lokalplanforslag, 8 ugers offentlig høring m.v.

Den foreslåede dispensationsadgang er formuleret uden indholdsmæssige begrænsninger for så vidt angår etablering af midlertidige opholdssteder til flygtninge. Der vil således kunne dispenseres fra alle typer af lokalplanbestemmelser, herunder de formåls- og anvendelsesbestemmelser, der udgør den enkelte plans principper.

Derimod skal kravene i planlovens § 19, stk. 3, iagttages ved en dispensation efter den foreslåede bestemmelse, jf. henvisningen hertil i bestemmelsen. Det betyder, at kommunalbestyrelsen alene vil kunne dispensere fra lokalplanbestemmelser, som er fastsat i overensstemmelse med regler eller beslutning efter planlovens § 3 eller efter aftale med andre myndigheder m.v., i det omfang der foreligger samtykke hertil fra de pågældende myndigheder.

I tilfælde omfattet af stk. 1, 1. pkt., hvor der er en eksisterende lokalplan, vil kommunalbestyrelsen rent praktisk kunne træffe en samlet afgørelse. Der vil således kunne dispenseres fra såvel bestemmelser, som er en del af planens principper, som bestemmelser, som kommunalbestyrelsen i forvejen kan dispensere fra, f.eks. om bebyggelsesregulerende forhold.

I det omfang en landzonelokalplan ikke har bonusvirkning efter lovens § 15, stk. 4 – dvs. ikke kan erstatte en landzonetilladelse – vil en dispensation efter den foreslåede bestemmelse tillige betyde, at der ikke er krav om landzonetilladelse i relation til ændret anvendelse eller bygge- eller anlægsarbejder.

Stk. 1, 2. pkt. omhandler en særlig situation, hvor en gældende lokalplan for et areal i byzone eller landzone ikke indeholder tilstrækkeligt præcise regler til at kunne danne grundlag for et lokalplanpligtigt projekt. I det omfang etableringen af et opholdssted er lokalplanpligtig, kan der således formentlig forekomme tilfælde, hvor projektet for så vidt ikke er i strid planen, men hvor projektet dog vil kræve udarbejdelse af en lokalplan efter lovens § 13, stk. 2. Dette vil f.eks. kunne forekomme i tilfælde, hvor der er tale en såkaldt rammelokalplan, eller hvor en lokalplan udlægger et område generelt til offentlige formål uden nærmere angivelse heraf, idet sådanne lokalplaner normalt ikke kan danne grundlag for et lokalplanpligtigt projekt. I disse tilfælde vil der ikke være tale om at dispensere fra lokalplanen, hvorfor kommunalbestyrelsen i stedet kan meddele tilladelse til projektet, svarende til udformningen af de foreslåede bestemmelser i stk. 2 og 3. I det omfang der meddeles tilladelse på grundlag af den foreslåede bestemmelse, vil lokalplanpligten og landzonereglerne ikke skulle iagttages.

Det forhold, at planlovens § 35, stk. 1, om meddelelse af landzonetilladelse ikke finder anvendelse ved afgørelser efter det foreslåede stk. 1, betyder samtidig, at der ikke vil være krav om særskilt forudgående skriftlig orientering af naboerne til den omhandlende ejendom efter § 35, stk. 4.

Kommunalbestyrelsen skal forud for afgørelser efter det foreslåede stk. 1 give skriftlig orientering om ansøgningen til en nærmere række af personer og foreninger efter planlovens § 20. Der henvises herom til bemærkningerne til det foreslåede stk. 6.

Bestemmelsen i stk. 1 vil kun have betydning i de tilfælde, hvor en ejer af et areal og/eller en bygning ansøger om dispensation eller tilladelse eller i øvrigt ønsker at medvirke ved at stille sin ejendom til rådighed for etableringen af opholdsstedet. Der henvises herom til forslagets almindelige bemærkninger under afsnit 3.2.

Kommunalbestyrelsens dispensationer – eller tilladelser – vil ligesom afgørelser efter loven i øvrigt kunne påklages til Natur- og Miljøklagenævnet efter den almindelige klagebestemmelse i § 58, stk. 1, nr. 4, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Det foreslås i *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen uden tilvejebringelse af en lokalplan, jf. lovens § 13, stk. 2, for arealer i byzone, hvor der ikke er en lokalplan eller en plan opretholdt efter § 68, stk. 2, konkret kan tillade ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og bygge- eller anlægsarbejder med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med det foreslåede stk. 1, således at kommunalbestyrelsen også i det tilfælde, hvor et område er byzone, men hvor der ikke er en lokalplan m.v., som nærmere fastlægger områdets anvendelse og bebyggelse, får mulighed for at tillade etablering af opholdssteder til flygtninge uden at tilvejebringe en lokalplan. Sådanne områder kan f.eks. være reguleret af ældre deklarationer m.v. med kommunen som eneste påtaleberettigede. I øvrigt vil området kunne administreres på grundlag af navnlig kommuneplanen, jf. planlovens § 12, stk. 2 og 3. § 12, stk. 3, giver på visse betingelser kommunalbestyrelsen mulighed for at modsætte sig et byggeri eller en anvendelse, som er i strid med kommuneplanens rammer. Ønsker en kommunalbestyrelse derimod at fremme et byggeri eller en anvendelse, er det som udgangspunkt kun lokalpligten, der sætter grænser herfor.

Bestemmelsen i stk. 2 er derfor udformet således, at kommunalbestyrelsen i disse tilfælde konkret kan tillade, at et ellers lokalplanpligtigt bygge- eller anlægsarbejde eller en ændret anvendelse kan foretages uden tilvejebringelse af en lokalplan, således at der ikke vil være krav om iagttagelse af procedurerne for tilvejebringelse af lokalplaner. I disse tilfælde vil kommunalbestyrelsens tilladelse efter bestemmelsen skabe grundlaget for, hvad der umiddelbart efter eller samtidig kan meddeles byggetilladelse til.

Kommunalbestyrelsen skal forud for afgørelsen give skriftlig orientering om ansøgningen til en nærmere række af personer og foreninger efter reglerne i planlovens § 20. Der henvises herom til bemærkningerne til det foreslåede stk. 6.

Bestemmelsen vil kun have betydning i de tilfælde, hvor en ejer af et areal og/eller en bygning ansøger om tilladelse eller i øvrigt ønsker at medvirke ved at stille sin ejendom til rådighed for etableringen af opholdsstedet. Der henvises herom til forslagets almindelige bemærkninger under afsnit 3.2.

Kommunalbestyrelsens tilladelser vil kunne påklages til Natur- og Miljøklagenævnet efter den almindelige klagebestemmelse i § 58, stk. 1, nr. 4, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Det foreslås i *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen for arealer i landzone, der ifølge kommuneplanens rammer pr. 1. januar 2015 kan overføres til byzone, jf. planlovens § 11 b, stk. 1, nr. 11, eller som ligger i en landsby, kan tillade ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og bygge- eller anlægsarbejder med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6. Anvendelse af bestemmelsen har endvidere den virkning, at lovens § 35, stk. 1, ikke finder anvendelse.

I sådanne situationer vil kommunalbestyrelsen kunne meddele en konkret tilladelse til, at der – uden tilvejebringelse af en lokalplan og uden landzonetilladelse – kan gennemføres bygge- eller anlægsarbejder, f.eks. i form af opstilling af pavilloner eller barakker til midlertidigt opholdssted til flygtninge, eller at eventuelt eksisterende bebyggelse kan indrettes og anvendes til midlertidigt opholdssted for flygtninge.

I og med ændring af et areals zonestatus til byzone kun kan ske ved lokalplan, vil arealer, der alene ifølge en kommuneplanramme kan overføres til byzone, som udgangspunkt være landzone. Efter gældende ret vil etablering af opholdssteder på sådanne arealer i det omfang, der ikke tilvejebringes en lokalplan, der overfører arealet til byzone, derfor som udgangspunkt forudsætte landzonetilladelse efter lovens § 35, stk. 1. Tilsvarende vil de arealer, som ligger i en landsby, ofte være landzone og dermed som udgangspunkt være omfattet af kravet om landzonetilladelse.

For så vidt angår arealer, der kan overføres til byzone, skal der være tale om arealer, hvor der er gældende kommuneplanrammer, som umiddelbart giver mulighed for, at arealet kan overføres til byzone ved lokalplan. Perspektivarealer er derimod ikke omfattet af bestemmelsen. Perspektivarealer er arealer,

som er udpeget med henblik på byudvikling efter den 12 årige kommuneplanperiode, og som derfor bl.a. ikke er vurderet i forhold til de overordnede interesser.

Kravet om, at der skal være tale om kommuneplanrammer, der er gældende pr. 1. januar 2015, betyder, at det ikke vil være muligt at vedtage nye kommuneplanrammer med det formål at bringe den foreslåede bestemmelse i anvendelse.

Begrundelsen for også at omfatte etablering af opholdssteder på arealer i landzone, der ifølge kommuneplanrammerne kan overføres til byzone er dels ønsket om at give kommunerne flere muligheder for at finde indkvarteringsløsninger, dels at de arealer, der i kommuneplanrammerne er udlagt til byzone, har været genstand for en planlægning. Der er dermed principielt taget stilling til, at arealet med en lokalplan kan overføres til byzone, hvorfor der som udgangspunkt er tale om områder, hvor der er den infrastruktur, som normalt findes i bymæssige bebyggelser såsom detailhandel, kollektiv trafik, kommunal service, f.eks. skoler, børneinstitutioner m.v., og teknisk infrastruktur, og hvor natur- eller landskabsinteresser m.v. ikke er til hinder for planlægning til byudvikling m.v.

For så vidt angår landsbyer i landzone, der ikke er lokalplanlagt, administreres landzonereglerne afhængigt af de konkrete forhold normalt lempeligere i forhold til etablering af boliger m.v., end det er tilfældet i det åbne land. Bl.a. på den baggrund gives kommunerne med forslaget også mulighed for at tillade ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og bygge- eller anlægsarbejder i landsbyerne.

I det omfang der meddeles tilladelse på grundlag af den foreslåede bestemmelse i stk. 3, vil landzonereglerne ikke skulle iagttages. I stedet vil kommunalbestyrelsens tilladelse skabe grundlaget for, hvad der umiddelbart efter eller samtidig kan meddeles byggetilladelse til m.v.

Landsbyer er ikke defineret i planloven. Efter Natur- og Miljøklagenævnets praksis for opførelse af ny bebyggelse i landsbyer i landzone, har nævnet lagt en vis vægt på, om et areal ligger inden for en landsbyafgrænsning. En del kommuner har i kommuneplanens retningslinjer og/eller rammer entydigt taget stilling til landsbyernes omfang og udstrækning som grundlag for landzoneadministrationen. Henset til formålet med dette lovforslag er det hensigten, at den foreslåede bestemmelse skal kunne anvendes, i det omfang det fremgår entydigt af kommuneplanen, at et areal ligger inden for en afgrænset landsby. Det vil have den virkning, at der ikke er lokalplanpligt og krav om landzonetilladelse.

Bestemmelsen er dog ikke begrænset til landsbyer, der er fastlagt eller afgrænset i kommuneplanen. Andre landsbyer vil kunne anses for omfattet. For så vidt angår landsbybegrebet kan der i øvrigt henvises til behandlingen af lovforslag L 128, jf. Folketingstidende 2010-11, A, hvor den daværende miljøminister til besvarelse af spørgsmål nr. 22 udtalte, at »By- og Landskabsstyrelsen har tidligere til statistiske formål defineret landsbyer som samlinger af huse med mere end 200 indbyggere og mindre end omkring 1000 indbyggere«.

Det forhold, at lovens § 35, stk. 1, om meddelelse landzonetilladelse ikke finder anvendelse, betyder, at der ikke vil være krav om særskilt forudgående skriftlig orientering af naboerne til den omhandlende ejendom efter § 35, stk. 4.

Kommunalbestyrelsen skal derimod forud for afgørelsen give skriftlig orientering om ansøgningen til en nærmere række af personer og foreninger efter reglerne i planlovens § 20. Der henvises herom til bemærkningerne til det foreslåede stk. 6.

Bestemmelsen vil kun have betydning i de tilfælde, hvor en ejer af et areal og/eller en bygning ansøger om tilladelse eller i øvrigt ønsker at medvirke ved at stille sin ejendom til rådighed for etableringen af opholdsstedet. Der henvises herom til forslagets almindelige bemærkninger under afsnit 3.2.

Kommunalbestyrelsens tilladelser efter bestemmelsen vil kunne påklages til Natur- og Miljøklagenævnet efter den almindelige klagebestemmelse i § 58, stk. 1, nr. 4, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Det foreslås i *stk. 4,* at kommunalbestyrelsen ikke kan meddele dispensation eller tilladelse, der mu-

liggør etablering af et opholdssted på et støjbelastet areal, medmindre opholdsstedet kan sikres mod støjgener. Kommunalbestyrelsen kan stille vilkår om etablering af foranstaltninger til støjafskærmning.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den gældende lovs § 15 a, stk. 1, der gælder for lokalplanlægning. Kravet indebærer, dels at et konkret støjbelastet areal ikke vil kunne anvendes til opholdssted for flygtninge, dels at den bygherre, ansøger m.v., som foranlediger, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter bestemmelsen, i forbindelse med etablering af opholdsstedet kan pålægges at bekoste og sørge for egnet støjafskærmning, f.eks. i form af en støjvold, således at opholdsstedet konkret sikres mod støjgener. Kommunalbestyrelsen vil i forbindelse med fastsættelse af de konkrete krav skulle tage udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj.

Det følger af det foreslåede *stk. 5,* at bestemmelsen ikke finder anvendelse på arealer, hvor planlægning for etablering af et opholdssted vil stride mod regler eller beslutninger efter lovens §§ 3 og 5 j eller offentliggjorte forslag til regler efter §§ 3 og 5 j, jf. § 22 a, stk. 1.

Det er ikke hensigten med de foreslåede bestemmelser at muliggøre opholdssteder på arealer, hvor der på grund af landsplandirektiver m.v. ikke ville kunne vedtages en lokalplan – og eventuelt kommuneplantillæg – for anvendelsen eller bygge- og anlægsarbejdet.

Der vil derfor ikke kunne meddeles dispensation eller tilladelse til bygge- eller anlægsarbejde eller ændret anvendelse på arealer omfattet af eksempelvis et landsplandirektiv, der fastlægger den konkrete anvendelse til formål, der ikke er forenelig med etablering af et beboelses- og opholdssted for flygtninge. Som eksempel på et landsplandirektiv, som konkret kan udelukke anvendelsen af de foreslåede bestemmelser i stk. 1-3, kan nævnes Fingerplan 2013, jf. bekendtgørelse nr. 1037 af 9. august 2013, der bl.a. indeholder bestemmelser om de grønne kiler, arealer udlagt til virksomheder med særlige beliggenhedskrav og forbud mod nye arealudlæg til boligbebyggelse på nærmere bestemte arealer som følge af støj m.v.

I *stk. 6* foreslås indsat en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen først kan meddele dispensation efter stk. 1 eller tilladelse efter stk. 1-3, når der er forløbet 2 uger efter, at der givet skriftlig orientering om ansøgningen efter reglerne i den gældende lovs § 20. Efter denne bestemmelse skal orienteringen sendes til en nærmere angiven kreds af navnlig naboer, ejere og brugere i området samt foreninger med lokalt tilhørsforhold og klageberettigede landsdækkende foreninger, der skriftligt har bedt om orientering om ansøgninger, medmindre forudgående orientering efter kommunalbestyrelsens skøn er af underordnet betydning for disse personer og foreninger.

Efter § 20, stk. 1, nr. 1, skal kommunalbestyrelsen for det første orientere samtlige ejere og brugere i det område, der er omfattet af lokalplanen. Bestemmelsen vil have stor betydning i tilfælde omfattet af det forslåede stk. 1, mens den næppe vil have selvstændig betydning i de tilfælde, hvor der ikke er en lokalplan, jf. de foreslåede stk. 2 og 3, hvor det afgørende i stedet vil være kommunalbestyrelsens vurdering af, hvem der har interesse i sagen, jf. § 20, stk. 1, nr. 2.

Efter § 20, stk. 1, nr. 2, skal kommunalbestyrelsen for det andet give skriftlig orientering til naboerne til den omhandlede ejendom og andre, som efter kommunalbestyrelsens vurdering har interesse i sagen, herunder det lokale kulturmiljøråd. Naboer forstås normalt som ejere og brugere af tilstødende ejendomme og ikke eksempelvis genboer. Ved afgørelser efter de foreslåede stk. 2 og 3 bør kommunalbestyrelsen ikke vurdere kredsen af dem, der berøres og har interesse i sagen for snævert, men bl.a. tage udgangspunkt i, at der formentlig vil være en relativt bred kreds af ejere og brugere m.v. af ejendomme i området, der har interesse i sagen. Bestemmelsen i § 20, stk. 1, nr. 1, vil i den forbindelse kunne udgøre et relevant fortolkningsbidrag og grundlag for vurderingen.

Den tredje kategori, der skal have skriftlig orientering om ansøgningen, jf. § 20, stk. 1, nr. 3, omfatter de foreninger og lignende med lokalt tilhørsforhold og klageberettigede landsdækkende foreninger og

organisationer, jf. planlovens § 59, stk. 2, som over for kommunalbestyrelsen har fremsat skriftlig anmodning om at blive orienteret om ansøgninger.

Det er et krav, at orienteringen sendes direkte til de relevante personer og foreninger, og at den indeholder oplysning om, at bemærkninger kan fremsendes til kommunalbestyrelsen inden en nærmere angivet frist på mindst 2 uger.

Reglerne i forvaltningsloven om partsrettigheder, herunder § 19 om partshøring, gælder ved siden af reglerne i planlovens § 20 og skal iagttages for så vidt angår parter i sagen.

Efter § 20, stk. 2, nr. 1, gælder kravet om orientering ikke, hvor en forudgående orientering efter kommunalbestyrelsens skøn er af underordnet betydning for de i stk. 1, nr. 1-3, nævnte personer og foreninger. Denne bestemmelse vil i praksis næppe have selvstændig betydning ved afgørelser efter de foreslåede bestemmelser.

I *stk. 7* foreslås indsat en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen skal tidsbegrænse dispensationer og tilladelser. Herudover er det fastsat i bestemmelsen, at dispensationer og tilladelser højst kan gives en varighed på 5 år fra meddelelsen af afgørelsen. Kravet om tidsbegrænsning foreslås for at sikre, at ordningen også i praksis får midlertidig karakter, idet formålet med den særlige hjemmel for kommunalbestyrelsen til at fravige de almindelige tilvejebringelses- og procedurekrav for lokalplanlægning m.v. alene er at afhjælpe kommunernes akutte behov for midlertidig indkvartering.

Det forudsættes hermed, at kommunalbestyrelsen konkret vil vurdere behovet for anvendelsen af de foreslåede bestemmelser og i overensstemmelse hermed tidsbegrænse dispensationer og tilladelser m.v. for kortere tidsrum end de 5 år, der er en absolut grænse.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forslagets § 2, stk. 2, hvorefter miljøministeren skal fremsætte forslag til revision af loven i folketingsåret 2017-2018 med henblik på ophævelse af bestemmelserne.

Tidsbegrænsningen er nødvendig, bl.a. fordi efterfølgende planlægning vil være fremadrettet. Uden tidsbegrænsning vil den med en dispensation eller tilladelse skabte lovlige anvendelse kunne fortsætte, selvom der kommer efterfølgende planlægning, jf. planlovens § 56, stk. 2, forudsætningsvis.

Hvis arealet eller bygningen inden udløbet af tidsfristen ønskes anvendt til et andet formål end midlertidigt opholdssted for flygtninge efter integrationslovens § 12, stk. 6, vil planlovens almindelige regler og procedurer igen skulle overholdes for den pågældende anvendelse. Et midlertidigt opholdssted, der etableres på grundlag af bestemmelsen, vil eksempelvis ikke kunne anvendes umiddelbart til asylcenter eller i øvrigt til opholdssted for andre persongrupper end de omfattede flygtninge. En sådan anvendelse vil forudsætte, at de almindelige regler i planloven iagttages, eller at der foreligger særskilt hjemmel efter anden lovgivning, f.eks. udlændingelovens § 42 j.

Uudnyttede dispensationer eller tilladelser bortfalder 3 år efter, de er meddelt, jf. planlovens § 56, stk. 1.

Det forhold, at der er tale om tidsbegrænsede dispensationer og tilladelser betyder i sig selv, at opholdssteder for flygtninge, der etableres på grundlag af bestemmelserne, ikke vil kunne udgøre permanente boliger efter integrationslovens § 12, stk. 1.

Forslagets bestemmelser omfatter i overensstemmelse hermed alene etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge efter integrationslovens § 12, stk. 6, og ændrer ikke ved kommunalbestyrelsens forpligtelse til snarest muligt at anvise flygtninge en permanent bolig, jf. integrationslovens § 12, stk. 1.

I det omfang der skal etableres permanente boliger eller permanente opholdssteder til midlertidig indkvartering, forudsættes kommunalbestyrelsen at tilvejebringe den nødvendige planlægning efter planlovens almindelige regler herom, herunder gennem inddragelse af kommunernes borgere m.v.

Efter det foreslåede *stk. 8* skal kommunalbestyrelsens dispensationer efter stk. 1 og tilladelser efter

stk. 1-3 offentliggøres. Kravet om offentliggørelse har til formål at sikre, at der ikke opstår tvivl om grundlaget for etablering af et konkret opholdssted, og at der bliver bred mulighed for at klage over afgørelsen. Klagefristen regnes fra offentliggørelsen, jf. planlovens § 60, stk. 1, 2. pkt.

Alle dispensationer og tilladelser efter de foreslåede bestemmelser skal således offentliggøres.

Et tilsvarende krav findes ikke den gældende lovs § 20.

Der er ikke efter bestemmelsen i stk. 8 fastsat krav til indholdet af offentliggørelsen, men det bør f.eks. fremgå, hvilket geografisk område, afgørelsen omfatter, hvad afgørelsen går ud på og giver mulighed for, ligesom det skal fremgå, at afgørelsen er truffet efter de foreslåede bestemmelser, og at den er tidsbegrænset for en bestemt periode. Endvidere vil der skulle oplyses om klageadgang og -frist m.v.

Offentliggørelsen kan ske udelukkende digitalt. Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen mulighed for at vælge udelukkende at offentliggøre afgørelsen om tilladelse eller dispensation digitalt på kommunens hjemmeside.

Kommunalbestyrelsen skal desuden give skriftlig underretning om dispensationen eller tilladelsen til dem, der rettidigt har fremsat bemærkninger efter at være blevet orienteret om ansøgningen. Dette svarer til kravet efter den gældende lovs § 20 for så vidt angår dispensationer efter § 19.

Til nr. 2

De foreslåede bestemmelser i § 5 u, stk. 1-3, indebærer, at der for så vidt angår ændret anvendelse eller bygge- eller anlægsarbejde med henblik på etablering af et midlertidigt opholdssted til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6, indføres en ny bestemmelse i § 5 u, der muliggør konkrete tilladelser og dispensationer.

Det foreslås derfor, at den foreslåede § 5 u tilføjes i lovens § 3, stk. 3, hvorefter miljøministeren fastsætter regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår tilladelser og dispensationer kan meddeles, med henblik på gennemførelse af Det Europæiske Fællesskabs direktiver og beslutninger på naturbeskyttelsesområdet. Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter er udstedt i medfør af bl.a. planlovens § 3, stk. 3.

Til nr. 3

Den foreslåede ændring er en konsekvens af de foreslåede bestemmelser i § 5 u, stk. 1-3, hvorefter kommunalbestyrelsen med henblik på etablering af et midlertidigt opholdssted til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6, kan dispensere fra bestemmelser i lokalplaner, herunder principperne, eller meddele tilladelse til et konkret projekt for ændret anvendelse eller et bygge- eller anlægsarbejde. Det er forudsat, at sådanne afgørelser vil kunne være i strid med indholdet af kommuneplanen, som kommunalbestyrelsen efter § 12, stk. 1, skal virke for gennemførelsen af.

Der foreslås derfor tilføjet en henvisning i § 12, stk. 1, til den foreslåede § 5 u, der giver kommunalbestyrelsen mulighed for i konkrete tilfælde at fravige princippet om at virke for kommunalplanen.

Til nr. 4

Der er tale om en konsekvensændring som følge af bestemmelserne i den foreslåede § 5 u, stk. 1-3, hvorefter kommunalbestyrelsen med henblik på etablering af et midlertidigt opholdssted til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6, kan meddele tilladelse til et konkret projekt for ændret anvendelse eller et bygge- eller anlægsarbejde uden at iagttage det almindelige krav om tilvejebringelse af en lokalplan efter § 13, stk. 2.

I § 13, stk. 2, foreslås derfor indsat en henvisning til de foreslåede bestemmelser i § 5 u, stk. 1-3, således at det fremgår, at kravet om lokalplanpligt ikke skal iagttages i tilfælde, hvor der i stedet er

meddelt tilladelse efter en af de foreslåede bestemmelser. Der henvises herom til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 1.

Til nr. 5

Ændringen er en konsekvens af den foreslåede § 5 u, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen med henblik på etablering af et midlertidigt opholdssted til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6, kan dispensere fra bestemmelser i en lokalplan m.v. til en ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse eller til et bygge- eller anlægsarbejde.

Efter planlovens § 18 må der efter offentliggørelsen af en lokalplan ikke retligt eller faktisk etableres forhold i strid med planens bestemmelser, medmindre der er meddelt dispensation efter §§ 19 eller 40. Det foreslås derfor at supplere henvisningerne til dispensationsbestemmelserne i loven med den foreslåede § 5 u, således at det også fremgår, at lokalplanen kan fraviges ved dispensation efter § 5 u. Der henvises herom til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 1.

Til nr. 6

Der er tale om en konsekvensændring som følge af bestemmelsen i den foreslåede § 5 u, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen med henblik på etablering af et midlertidigt opholdssted til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6, kan meddele dispensation fra bestemmelser i en lokalplan m.v. Den foreslåede adgang til at dispensere er ikke begrænset af lokalplanens principper.

Kommunalbestyrelsen vil således kunne dispensere efter den foreslåede § 5 u, stk. 1, i stedet for den almindelige dispensationsbestemmelse i § 19, stk. 1, der indeholder krav om, at en dispensation ikke må være i strid med planens principper. Det foreslås derfor, at der i § 19, stk. 1, henvises til den foreslåede § 5 u, sådan at det fremgår, at § 19, stk. 1, fraviges ved anvendelse af den foreslåede § 5 u. Der henvises herom til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 1.

Til nr. 7

Der er tale om en konsekvensændring som følge af bestemmelsen i de foreslåede stk. 1 og 3. Efter disse bestemmelser finder lovens § 35, stk. 1, om landzonetilladelse ikke anvendelse i de nærmere bestemte tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen meddeler dispensation eller tilladelse til et konkret projekt for ændret anvendelse eller bygge- eller anlægsarbejde med henblik på etablering af et midlertidigt opholdssted til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6.

Det foreslås på den baggrund, at der i § 35, stk. 1, henvises til den foreslåede § 5 u, så det fremgår, at kravet om landzonetilladelse ikke omfatter ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og bygge- eller anlægsarbejder i landzone, i det omfang der er dispenseret eller meddelt tilladelse hertil efter de foreslåede bestemmelser i § 5 u.

Til § 2

I *stk. 1* fastsættes lovens ikrafttrædelsestidspunkt. Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende, og kommunalbestyrelsen kan således fra dette tidspunkt anvende de foreslåede muligheder for at fravige planlovens krav til lokalplanlægning m.v. Baggrunden herfor er, at der er tale om udmøntning af en aftale mellem regeringen og KL, som parterne ønsker skal træde i kraft så hurtigt som muligt efter vedtagelsen af lovforslaget.

Det foreslås i *stk. 2,* at miljøministeren fremsætter forslag om revision af denne lov i folketingsåret 2017-2018. I forbindelse med revisionen vil der skulle tages stilling til ophævelse af bestemmelserne, herunder på baggrund af den på det tidspunkt aktuelle flygtningesituation og kommunernes indkvarteringsbehov m.v.

Baggrunden for den foreslåede revisionsbestemmelse er, at formålet med lovforslaget er at give kom-

munerne mulighed for at løse det akutte behov for midlertidige opholdssteder til flygtninge. I denne helt særlige situation gives kommunerne således mulighed for at finde indkvarteringsløsninger uden iagttagelse af de sædvanlige lokalplanprocedurer m.v.

Kommunerne forudsættes derfor også i overensstemmelse med planlovens almindelige regler snarest muligt at tilvejebringe de fornødne plangrundlag for permanente indkvarteringsløsninger m.v.

Revisionsloven vil ikke i sig selv hindre udnyttelsen af tilladelser og dispensationer, der meddeles inden ikrafttræden af revisionsloven, og der foreslås derfor også en bestemmelse i stk. 7 om, at kommunalbestyrelsens beslutninger skal tidsbegrænses til en varighed på højst 5 år, således at ordningen efter lovforslaget maksimalt vil få virkning 8 år fra ikrafttrædelsen af loven.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 27. maj 2013, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 221 af 3. marts 2015, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 5 t indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 2 e

Midlertidige opholdssteder til flygtninge

§ 5 u. For arealer i byzone og landzone kan kommunalbestyrelsen meddele dispensation fra bestemmelser i en lokalplan eller en plan m.v. opretholdt efter § 68, stk. 2, jf. dog § 19, stk. 3, til ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og til bygge- eller anlægsarbejder med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6. Indeholder en lokalplan eller en plan m.v. opretholdt efter § 68, stk. 2, ikke nærmere regler om et bygge- eller anlægsarbejde, kan kommunalbestyrelsen meddele tilladelse til bygge- eller anlægsarbejdet. Ved afgørelse efter 1. eller 2. pkt. finder § 13, stk. 2, og § 35, stk. 1, ikke anvendelse.

Stk. 2. For arealer i byzone, hvor der ikke er en lokalplan eller en plan m.v. opretholdt efter § 68, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen uden tilvejebringelse af en lokalplan efter § 13, stk. 2, meddele tilladelse til ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og til bygge- eller anlægsarbejder med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6.

Stk. 3. For arealer i landzone, der ifølge kommuneplanens rammer pr. 1. januar 2015 kan overføres til byzone, eller som ligger i en landsby, kan kommunalbestyrelsen uden tilvejebringelse af en lokal-

plan efter § 13, stk. 2, meddele tilladelse til ændret anvendelse af eksisterende bebyggelse og til bygge- eller anlægsarbejder med henblik på etablering af midlertidige opholdssteder til nyankomne flygtninge, jf. integrationslovens § 12, stk. 6. Ved afgørelse efter 1. pkt. finder § 35, stk. 1, ikke anvendelse.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan ikke meddele dispensation efter stk. 1 eller tilladelse efter stk. 1-3, der muliggør etablering af et opholdssted på et støjbelastet areal, medmindre opholdsstedet kan sikres mod støjgener. Kommunalbestyrelsen kan stille vilkår om etablering af afskærmningsforanstaltninger.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan ikke meddele dispensation efter stk. 1 eller tilladelse efter stk. 1-3, der muliggør etablering af et opholdssted på et areal, hvor planlægning for etablering af et opholdssted til flygtninge vil stride mod regler eller beslutninger efter §§ 3 og 5 j eller offentliggjorte forslag til regler efter §§ 3 og 5 j, jf. § 22 a, stk. 1.

Stk. 6. Dispensationer efter stk. 1 og tilladelser efter stk. 1-3 kan først meddeles, når der er forløbet 2 uger, efter kommunalbestyrelsen har givet skriftlig orientering om ansøgningen efter reglerne i § 20.

Stk. 7. Dispensationer efter stk. 1 og tilladelser efter stk. 1-3 skal tidsbegrænses og kan højst gives en varighed på 5 år fra meddelelsen.

Stk. 8. Dispensationer efter stk. 1 og tilladelser efter stk. 1-3 skal offentliggøres. Offentliggørelse kan ske udelukkende digitalt. Kommunalbestyrelsen skal endvidere give underretning om afgørelsen til dem, der rettidigt har fremsat bemærkninger efter at være blevet orienteret efter stk. 6.«

§ 3. …

Stk. 2. …

Stk. 3. Miljøministeren fastsætter med henblik på gennemførelse af De Europæiske Fællesskabers direktiver og beslutninger på naturbeskyttelsesområdet regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår tilladelser efter § 11 g, stk. 3, og § 35 og dispensationer fra bestemmelser i en lokalplan, jf. § 19, kan

2. I *§ 3, stk. 3,* indsættes efter »tilladelser efter«: »§ 5 u,« og »jf. § 19« ændres til: »jf. §§ 5 u og 19«.

meddeles, samt regler om indholdet af planlægning efter loven.

§ 12. Kommunalbestyrelsen skal virke for kommuneplanens gennemførelse, herunder ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen, jf. dog §§ 19 og 40.

Stk. 2-3. …

3. I *§ 12, stk. 1,* ændres »jf. dog §§ 19 og 40« til: »jf. dog §§ 5 u, 19 og 40«.

§ 13. …

Stk. 2. En lokalplan skal tilvejebringes, før der gennemføres større udstykninger eller større bygge- eller anlægsarbejder, herunder nedrivninger af bebyggelse, og i øvrigt når det er nødvendigt for at sikre kommuneplanens virkeliggørelse.

Stk. 3-7. ...

4. I *§ 13, stk. 2,* indsættes efter »virkeliggørelse«: », jf. dog § 5 u«.

§ 18. Når der er foretaget offentlig bekendtgørelse af en lokalplan efter § 30, må der ikke retligt eller faktisk etableres forhold i strid med planens bestemmelser, medmindre dispensation meddeles efter reglerne i §§ 19 eller 40.

5. I *§ 18* ændres »§§ 19 eller 40« til: »§§ 5 u, 19 eller 40«.

§ 19. Kommunalbestyrelsen kan dispensere fra bestemmelser i en lokalplan eller en plan mv., der er opretholdt efter § 68, stk. 2, hvis dispensationen ikke er i strid med principperne i planen, jf. dog § 40.

Stk. 2-4 ...

6. I *§ 19, stk. 1,* ændres »jf. dog § 40« til: »jf. dog §§ 5 u og 40«.

§ 35. I landzoner må der ikke uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. dog §§ 36-38. Ved kommunalbestyrelsens tilladelse efter 1. pkt. kan der lægges særlig vægt på udviklingen i et vanskeligt stillet landdistrikt.

Stk. 2-9. …

7. I *§ 35, stk. 1, 1. pkt.,* ændres »jf. dog §§ 36-38« til: »jf. dog §§ 5 u og 36-38«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Miljøministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2017-2018.